

АРТЪР КОНАН ДОЙЛ ТАЙНАТА НА СТАРАТА ШАХТА

Превод от руски: Цвета Пеева, 1965

chitanka.info

Записките, с които ще се запознаете по-долу, бяха намерени сред книгата на достопочтения доктор Джеймс Хардкастъл, починал от туберкулоза на 4 февруари 1908 година в Южен Кенсингтън.

Всички, които са познавали добре покойния, твърдят, че докторът, човек с аналитичен ум и твърде благоразумен, едва ли е бил способен на празно фантазиране или мистификации. Затова съвсем изключено е той да е измислил тази във всеки случай загадъчна история.

Записките на покойния бяха сложени в плик с надпис:

„КРАТКО ОПИСАНИЕ НА СЪБИТИЯТА И ФАКТИТЕ, СТАНАЛИ ПРЕЗ ЕСЕНТА НА МИНАЛАТА ГОДИНА БЛИЗО ДО ФЕРМАТА НА МИС ЕЛЕРТЪН В СЕВЕРОЗАПАДЕН ДЕРБИШАЙЪР“.

„Драги Ситън!

Може би ще се заинтересувате, а може и да се огорчите, когато узнаете, че иронията, с която посрещнахте моя разказ, ми попречи да го разкажа на някой друг. Може би чуждите хора щяха да проявят към мен повече доверие, отколкото най-добрият ми приятел.“

Направените справки не ни дадоха възможност да открием личността на тайнствения Ситън. Мога само да добавя, че бе установено с абсолютна достоверност както пребиваването на мистър Хардкастъл във фермата на Елертънови, така също и тревогата, обхванала по онова време населението из тия места.

Предавам разказа на доктора без каквито и да било поправки. Той е във формата на дневник. Едни записки са много подробни, а други — само в общи черти.

„17 април. Вече чувствавам благотворното влияние на прекрасния планински въздух. Фермата на Елертънови се намира на 1420 фута над морското равнище. Климатът е здравословен и ободряващ. Като се изключи обикновената сутрешна кашлица, друго

нищо не ме безпокои. Току-що издоеното мляко и прясното овнешко ме карат да се надявам, че ще понапълнея.

Двете мис Елертън са много забавни и мили. Те са дребнички трудолюбиви стари моми. Цялата топлина на сърцата си, предназначена за мъжа и децата, те с готовност отдават на мен, чуждия за тях инвалид.

Фермата е разположена в най-уединеното място на окръга: околността е поразително живописна. От всички страни е заобиколена с хълмове от варовик с най-причудливи форми. Цялата местност представлява огромна падина. Струва ти се, че ако я удариш с огромен чук, тя ще закънти като барабан. А може би ще хлътне и под нея ще се открие огромно подземно море. Но че там има голямо езеро, в това съм уверен, защото поточетата, които се събират тук от всички страни, изчезват в недрата на планината. Между скалите има много проломи. Като минаваш през тях, ще откриеш широки пещери, водещи надолу към земните дълбочини.

Аз имам мъничко велосипедно фенерче. Голямо удоволствие ми доставя да обикалям с него из тия тайнствени, пустинни места и да се любувам на приказните сребристочерни отблясъци, играещи по стените на пещерите, когато насочвам лъча на фенера към сталактитите, украсяващи величествените сводове. Изгасиш фенера и пред теб възникват видения от арабските приказки.

Една от тия пещери ме заинтересува особено, защото не е създадена от природата, а от човешки ръце.

Преди никога не бях чувал за «Синия Джон». Така се нарича един особен минерал с чуден виолетов оттенък. Има го само на едно-две места по земното кълбо. Извънредно рядък е. Обикновена ваза, направена от «Синия Джон», струва много скъпо.

Римляните открили с чудния си нюх в тази долина редкия метал. Добивайки го, те изкопали хоризонтална шахта в недрата на планината. Входът към рудника, който тук всички наричат каньона Синия Джон, представлява изсечена в скалата арка. Сега тя е обрасла с гъсти храсти.

Римските миньори изкопали внушителен тунел. Той пресича няколко дълбоки падини, по които тече вода. Между впрочем, когато влизате в каньона Синия Джон, не забравяйте да поставите знаци по

пътя и, разбира се, да се запасите със свещи, иначе никога не ще намерите обратния път.

В шахтата още не съм влизал. Но оня ден, когато стоях до нейния вход и се вглеждах в черната няма бездна, се зарекох щом здравето ми се възстанови, да посветя няколко дни за изследване на тези тайнствени дълбочини и да разбера колко навътре са проникнали древните римляни в недрата на Дербишайърските хълмове.

Чудно, колко са суеверни селските жители! Аз например имах по-добро мнение за младия Армитедж, човек с известно образование, твърд характер и въобще славен момък.

Още разглеждах входа на каньона Синия Джон, когато той прекоси пасбището и се приближи към мен.

— О, докторе! — възкликна развълнуван той. — Не се ли боите?

— Да се боя? Че от какво? — удивих се аз.

— От страшилището, което живее в шахтата.

Колко лесно се раждат легендите в тия затънтени селски краища! Разпитах го защо е тъй развълнуван. Оказа се, че понякога от пасбището изчезват овце. Според Армитедж нещо ги отвлича. Той просто не искаше и да слуша предположението ми, че овцете са могли да избягат и да се заблудят в планината.

— Веднъж открихме локва кръв и кичур козина — рече той.

Аз забелязах:

— Но това може да се обясни много просто. Кръвта и кичурът козина още нищо не означават.

— Овцете изчезват само в тъмни, безлунни нощи.

— Но и обикновените похитители на овце по правило избират също такива нощи за нападенията си.

— Някога някой — настояваше Армитедж — е пробил скалата и изхвърлил огромните камъни на порядъчно разстояние.

— Това вече е наистина дело на човешка ръка — съгласих се аз.

Доводите си Армитедж завърши с твърдението, че и той сам бил чувал рев на някакъв звяр и че всеки, който постои по-дълго край шахтата, също може да чуе далечен невероятно силен рев.

Този довод ме накара да се усмихна — известно е, че подобни звуци могат да се предизвикат от разрушителната дейност на подземните води.

Моята недоверчивост ядоса Армитедж. Той рязко се извърна и си отиде. Тогава се случи нещо загадъчно. Все още стоях пред входа на шахтата и си мислех върху думите на Армитедж, когато изведнъж от дълбочината ѝ до мен достигна необикновен звук.

Как да го опиша! Преди всичко стори ми се, че звукът дойде от много далеч, някъде от самите недра на земята. Второ, въпреки това той беше много силен. И накрая това не беше бучене, трясък, грохот или нещо друго, напомнящо падане на вода или камъни. Това беше вой — трептящ и вибриращ като цвилене на кон.

Почаках още около половин час край каньона Синия Джон, а може би и повече. Но звукът не се повтори. Бях извънредно заинтригуван и си тръгнах към къщи, решил твърдо в най-близко време да разгледам шахтата. Разбира се, доводите на Армитедж бяха твърде абсурдни, за да повярвам. Но този странен звук!... Още звучи в ушите ми.

20 април. През последните три дена предприех няколко излета до каньона Синия Джон и дори навлязох на известно разстояние в шахтата, но за съжаление фенерчето ми е доста слабо и не рискувах да отида по-навътре.

Реших да действам по-методично. Не чух повече никакви звуци и започвам да мисля, че съм станал жертва на обикновена халюцинация. На двете мис Елертън нищо не казах — те и без това са достатъчно суеверни. Купих няколко свещи и смятам сам да се заема с по-нататъшни изследвания.

Тази сутрин забелязах, че един от кичурите козина, останали по храстите край шахтата, е изцапан с кръв. Разбира се здравият смисъл ми подсказва, че щом овцете скитат по стръмните скали, могат лесно да се наранят. И все пак кървавото петно така ме потресе, че се отдръпнах ужасен от древната арка. От черната бездна сякаш долиташе зловонно дихание. Може би наистина там долу се крие неизвестно, загадъчно същество?

Подобни мисли едва ли биха ми минали през ума, ако не бях болен. Но когато здравето е разстроено, човек става мнителен и по-податлив на всякакви фантазии.

Бях почти готов да се откажа от опитите си да разбуля тайната на изоставената шахта, но тази нощ интересът ми към загадъчната

история отново се разпали. А и с нервите съм по-добре. Утре смятам да се заема по-сериозно с разглеждането на шахтата.

22 април. Ще се постарая да изложа колкото се може по-подробно вчерашното необикновено произшествие. Към каньона Синия Джон тръгнах след пладне. Признавам, че щом надзърнах в шахтата, опасенията ми се възвърнаха. Много ми се искаше в изследванията да участвува и някой друг.

Най-сетне се реших, запалих свещ, проврях се през гъстия храсталак и навлязох в шахтата. Тя се спускаше надолу под остър ъгъл на разстояние около петдесет фута. После започваше дълъг прав тунел, изсечен в скалата.

Не съм геолог, но веднага забелязах, че стените на тунела не са от варовик, а от по-твърда скала. Навсякъде се забелязваха следи, оставени от кирките на древните рудокопачи.

Спъвайки се на всяка крачка, кретах надолу по тунела. Едва мъждукащата свещ осветяваше със слаба трептяща светлина само малък кръг около мене и от това сенките в далечината изглеждаха още по-тъмни и застрашителни.

Най-сетне стигнах до място, където тунелът навлизаше в пещера, в която течеше бърз поток. Това беше пещера-гигант. От таваните и от стените и висяха дълги снежнобели висулки от варовик. От централната пещера започваха множество галерии, по които течаха криволичещи поточета, изчезващи някъде в дълбочините на земята.

Спрях, колебаейки се: да се върна ли обратно или да навляза по-навътре в опасния лабиринт? Неочаквано погледнах земята под краката си и замрях от изумление. По-голямата част от пода на шахтата бе осеян с камънаци или бе покрит с твърда кора от варовик. Но на това място от високия свод капеше вода, която бе разкаляла почвата наоколо. Точно в центъра видях огромен отпечатък, много дълбок и широк, с неправилна форма, сякаш отгоре бе паднал голям камък. Но наоколо нямаше такива камъни: не видях въобще нищо, което би могло да обясни появяването на загадъчната следа.

А отпечатъкът беше много по-голям от следата на което и да е от съществуващите животни. Отпечатъкът бе само един, а разкаляното място имаше такива внушителни размери, че едва ли някое от известните ми животни би могло да го прекрачи, оставяйки само една следа.

Вдигнах очи, вгледах се в обкръжаващите ме черни сенки и, признавам, сърцето ми замря, а ръката, стискаща свещта, неволно потрепна.

Но веднага възвърнах самообладанието си, след като размислих колко нелепо е да сравнявам безформения отпечатък в калта със следа от някакво животно. Даже слон не би могъл да остави такава следа.

Преди да тръгна по-нататък, се постарях добре да запомня някои подробности по стените, за да мога после да намеря пътя към тунела. Прегледах запаса си от свещи и кибрит и започнах бавно да се придвижвам напред по неравната камениста повърхност на една от галериите.

Пътят ми пресече широк около двадесет фута ручей. Известно време вървах покрай него, надявайки се да намеря място, за да премина на отвъдната страна, без да си намокря краката. Най-после намерих подходящо място; почти на самата среда на ручея стърчеше камък, на който можех да стъпя.

Но тази крачка ми струва много скъпо. Камъкът се разклати и аз полетях в ледената вода. Свещта ми, разбира се, изчезна. Озовах се в непрогледна тъмнина. С мъка се изправих на краката си. В първите минути това произшествие по-скоро ме забавляваше. Вярно, свещта угасна и падна в потока, но в джоба си имах още две свещи. Извадих една и кутията с кибрит, отворих я... И едва сега разбрах с ужас в какво положение съм изпаднал. Кутията се бе намокрила и клечките не се палеха.

Ледени пръсти сякаш стиснаха сърцето ми. Наоколо — непрогледен мрак.

Опитах се да възстановя по памет изминатия вече път. Припомних си горе-долу разположението на стените и се надявах, че като вървя покрай тях, ще се добера пипнешком до изхода на древния римски тунел.

Движех се много бавно, като често се удрях в острите издатини на скалите. Впрочем, скоро разбрах цялата безнадеждност на замисленото. В тъмнината човек веднага загубва всякаква представа за посоката. Не бях изминал и двадесетина крачки, когато разбрах, че съм се заблудил. Бълбукането ми показваше къде е потокът, но щом се отдалечавах от него, веднага губех ориентировка. Седнах на един камък и се замислих. Никому не бях казал за намерението си да отида

в каньона Синия Джон и съвсем безполезно бе да се надявам, че някой ще се сети да ме търси тук. Трябваше да разчитам само на себе си.

Не губех надежда, че рано или късно кибритът ще изсъхне. Пъхнах кутията под мишницата си с намерение да я изсуша с топлината на тялото си. Но и в този случай знаех, че светлина ще мога да имам най-рано след няколко часа. Въобще, не ми оставаше нищо друго, освен да чакам. Потърсих по-удобно сухо място за почивка, седнах и протегнах подбитите си крака. Беше ужасно студено. Дрехите ми се бяха намокрили, зъбите ми тракаха, но се утешавах с мисълта, че за моята болест съвременната медицина препоръчва отворени прозорци и разходки при всякакво време. После, унесен от монотонното бълбукане на потока, съм заспал.

Колко дълго съм спал, не мога да кажа — може час, а може и няколко часа. Неочаквано се сепнах. Бях чул странен, всяващ ужас звук. О, това не беше спокойното бълбукане на ручей!

Може би ме търсят? Но хората щяха да викат, а звукът, който ме събуди, не приличаше на човешки глас.

Замрях, затаил дъх. Звукът се разнесе отново. После пак! Сега вече без прекъсване...

Зачуха се стъпки. Те безсъмнено принадлежаха на живо същество. Но какви стъпки? В тях се долавяше огромна тежест и меко стъпващи, много силни и пружиниращи крака.

Стъпките отекваха зловещо в черната гробовна тишина. Те се приближаваха бързо и неотвратимо.

Тръпки ме побиха, косата ми се изправи. Това беше някакво гигантско същество. Ако се съдеше по бързите крачки, то отлично се ориентираше в тъмнината.

Прилепих се до скалата, като се мъчех да се слея с нея. Стъпките прозвучаха съвсем наблизко, после прекъснаха и аз чух енергични хълцания и къколене. Огромното животно лочеше вода от ручей. После отново се възцари тишина, нарушавана само от сумтене и силно пръхтене.

Може би животното бе усетило присъствието ми?! Задушавах се, свят ми се виеше от отвратителната воня, идваща от това животно.

Но ето стъпките започнаха да се отдалечават. До мен достигна силен плясък на вода — животното преминаваше потока. Най-сетне звуците съвсем се отдалечиха и изчезнаха към изхода на шахтата.

Лежах дълго на камъните, скован от ужас. Мислех за рева, който бях чул преди от дълбочината на шахтата, за страха на Армитедж, сторил ми се смешен, за загадъчния отпечатък в калта. И ето току-що се бе потвърдила реалността на всичко това, което доскоро ми изглеждаше съвсем абсурдно. Някъде дълбоко в недрата на планината се криеше чудновато страшно същество. Но аз не го видях. Нищо не мога да кажа за него, освен че е с гигантски размери но удивително пъргаво и подвижно.

В мен се бореха чувствата, убедени в реалността на чудовището, с разума, който твърдеше, че такова животно не може да съществува.

Бях почти готов да повярвам, че случилото се е част от някакъв кошмар и че лошото ми здраве е причина за странната халюцинация. Боже мой, изминаха само две-три минути и съмненията ми се разпръснаха като дим!...

Извадих кибрита и напипах клечките. Те бяха съвсем сухи. Драснах една. Тя веднага пламна. Запалих свещ и озъртайки се изплашено, забързах към тунела.

По пътя трябваше да мина през мястото, където бях видял гигантската следа. Когато го наближих, застинах от изумление. В калта се бяха появили три нови отпечатъка! Те имаха невероятни размери, дълбочината и очертанията им свидетелствуваха за огромната тежест на неизвестното чудовище.

Обхвана ме безумен страх. Прикривайки свещта с длан, хукнах към изхода на шахтата и не спрях, докато не оставих далеч зад себе си и римската арка, и храсталаците. Задъхан от тичането, съвсем съсипан се проснах на тревата, осветена от кроткото блещукане на звездите.

Беше три часа през нощта, когато се прибрах в къщи. Днес се чувствам съвсем отпаднал и треперя само при мисълта за ужасното приключение. Засега никому нищо не съм разказал. Какво ли ще си помислят бедничките мис Елертън и как ли ще възприемат това необразованите фермери, ако им разправа случая. Трябва да поговоря с някой, който може да ме разбере и да ми даде съвет.

25 април. На няколко мили от нас живее доктор Марк Джонсън. Препоръча ми го професор Саундърсън. Щом се посъвзех малко и започнах да излизам, отидох при него. Разправих на Джонсън подробно всичко, каквото ми се бе случило.

Изслуша ме внимателно, после ме прегледа най-старателно, като обърна особено внимание на рефлексите и на зениците на очите ми. След прегледа обаче докторът отказа да разискваме върху случая, като заяви, че това не влиза в неговата компетенция, но ми даде бележка до мистър Пиктън в Кастълтън и ме посъветва незабавно да отида при него и да му разкажа подробно цялата история. Според Джонсън Пиктън е именно човекът, който ми трябва и може да ми помогне.

Мистър Пиктън, изглежда, е важна личност. Това личеше от солидните размери на дома му, на чиято врата беше закована медна плочка с името му. Канех се вече да позвъня, когато някакво подозрение се промъкна в мозъка ми. Влязох в отсрещното дюкянче и запитах човека зад тезгяха какво може да ми каже за мистър Пиктън.

— О, мистър Пиктън е най-добрият психиатър в Дербишайър — възкликна той, — а това там е неговата лудница.

Разбира се, веднага напуснах Кастълтън и се върнах във фермата, проклинайки в душата си лишените от въображение педанти, неспособни да повярват в съществуването на нещо, което дотогава не е попадало пред ограничените им зрения.

Сега, след като се поуспокоих малко, виждам, че и аз самият се отнесох към Армитедж не по-добре, отколкото доктор Джонсън към мене.

27 април. Какво да правя? Ден и нощ мисля за това. Мълча ли — тайната ще остане неразгадана. Ако разкажа на всички за случилото се — веднага изниква алтернативата: или безумна паника в целия окръг, или пълно недоверие към разказа ми. Във втория случай могат и наистина да ме настанят в лудницата.

Мисля, че е най-добре да почакам и да се готвя за нова експедиция. Този път трябва да я обмисля и подготвя по-добре.

Като първа крачка заминах за Кастълтън и се снабдих с най-необходимото — голяма ацетиленова лампа и една солидна двуцевна пушка. Купих веднага и дузина едрокалибрени патрони, които биха могли да убият и носорог. Сега съм готов за срещата си с пещерния обитател.

Какво ли е това животно?... Този въпрос не ми дава мира. Премислях какви ли не версии и веднага ги отхвърлях.

Всичко е толкова фантастично! И в същото време — рев, следи от гигантски лапи, тежки, прокрадващи се стъпки в черната шахта.

Спомних си неволно за драконите от старинните легенди. Може би и те не са чак толкова фантастични, колкото е прието да се мисли? Навярно в основата им лежат реални факти. Нима единствено на мен от всички смъртни ми се падна да откряна тази тайнствена завеса?!

3 май. Капризите на нашата английска пролет ме заставиха няколко дни да пазя леглото. През тези дни се случиха събития, чийто зловещ смисъл навярно не може да обясни никой, освен мен. Напоследък нощите бяха тъмни, безлунни; именно в такива нощи по думите на Армитедж изчезват овце. И представете си, наистина започнаха да изчезват овце. Четири за три нощи! Нито следа от тях. И целият окръг говори само за цигани-крадци.

Но случи се и нещо по-сериозно. Изчезна Армитедж. Излязъл от къщи късно вечерта в сряда и потънал в дън земя. Армитедж живее сам и изчезването му не било веднага забелязано. Всички са на мнение, че е задлъжнял на някого много пари и се е скрил; възможно е и да се е хванал на работа някъде другаде.

По този въпрос аз съм на по-особено мнение. Не е ли по-правилно да се предположи, че изчезването на овцете е накарало Армитедж да вземе някакви мерки, които са станали причина за гибелта му. Например, може да е дебнел край шахтата звяра, нападащ овцете, и страшното чудовище да го е отвлякло. Какъв невероятен край за един англичанин през двадесетия век!

Но ако е така, то до известна степен аз съм отговорен за смъртта на този нещастник и за всички беди, които могат още да се случат.

Тази сутрин отидох в местната полиция и разказах цялата история. Инспекторът я записа в дебела книга и ми благодари с най-сериозен вид, но на излизане чух как зад гърба ми избухна смях. Явно инспекторът разправяше за моето приключение. Изглежда, ще трябва сам да взема някакви мерки.

10 юни. Лежа пак в леглото. Преживях ужасни физически и душевни сътресения, но постигнах целта си. Ще се постарая да изложа събитията максимално ясно и пълно.

Нощта в петък на 3 май се случи безлунна, облачна. Според предположенията ми именно в такива нощи чудовището напуска шахтата и се измъква на повърхността. Към 11 часа излязох от къщи, взел със себе си лампата и пушката. Бях оставил бележка на масата в спалнята, в която съобщавах, че ако не се върна след известно време,

да ме търсят в старата шахта. Когато стигнах каньона Синия Джон, се скрих между скалите край входната арка и изгасил лампата, зачаках търпеливо със заредена пушка.

Времето течеше мъчително бавно. Часовникът на църквата в Чапъл-Дейъл удари дванадесет, после един... Два... Това бе най-тъмният час на нощта. Трябваше да извикам цялото си мъжество, за да надвия страха си и желанието да сложа кръст на опасното начинание и да се прибера в къщи. Някъде изпищя кукумявка. И пак тишина.

И изведнъж го чух! От дълбочината на шахтата се зачуха приглушени стъпки — меки, прокрадващи се и в същото време такива тежки. Затрополяха камъни, свличащи се под могъщата походка на гиганта. Стъпките приближаваха. Чуваха се вече съвсем наблизко. Запращяха храстите и в нощта изникнаха неясните очертания на фантастично първобитно чудовище.

Изумлението и ужасът ме парализираха. Очаквах да видя нещо страшно и все пак се оказах съвсем неподготвен за това, което се изпречи пред очите ми. Замрях, страхувах се да не помръдна, когато огромната черна маса профуча безшумно само на няколко ярда от мен и се скри в нощния мрак.

Но реших твърдо да дочакам завръщането на чудовището и да се сразя с него. Този път нервите ми няма да ми изменят. То няма да мине безнаказано край мен.

И все пак едва не го пропуснах отново. Появи се ненадейно, когато съвсем не го очаквах. Черната, бързо движеща се маса отново профуча край мен, насочвайки се към входа на шахтата. И волята ми пак бе парализирана — пръстът ми остана неподвижен върху спусъка на пушката.

С невероятни усилия се отърсих от вцепенението и стрелях по отдалечаващата се черна сянка. В светлината на изстрела успях да забележа рунтава грамада: груба настръхнала козина, отгоре сива и почти бяла отдолу, огромно тяло на къси и много дебели криви лапи. Това видение продължи един миг, после се зачу грохот от камъни — чудовището се спусна в шахтата.

Запалих мощната лампа и хукнах след него.

Лампата заля тунела с ярка светлина. Чудовището препускаше с големи скокове, като се клатушкаше ту на една, ту на друга страна. Грамадното му тяло бе изпълнило цялото пространство между стените

на тунела. То напомняше гигантска неостригана овца, но по ръст надвишаваше и най-едрия слон.

Забелязах, че тича много бързо и пъргаво. Уви! Твърде скоро трябваше да се убедя, че е и коварно. Въобразил си, че то панически бяга, дори и на ум не ми минаваше, че може да ме нападне.

Преди вече споменах, че тунелът води до голяма централна пещера. Нахълтах в нея крайно възбуден, страхувайки се само от едно — да не загубя от погледа си животното. И точно в този момент чудовището неочаквано се обърна към мен: след миг се озовахме един срещу друг. Това, което видях в ослепителната светлина на лампата, се запечата завинаги в мозъка ми. Звярът се изправи на задните си лапи като мечка и застана пред мен огромен, разярен. Най-страшни бяха грамадната му кървавочервена паст, пълна с големи остри зъби, и белите изпулени очища, светкаци от ослепителната светлина на лампата.

Над главата ми се извиха гигантски лапи и чудовището с рев се спусна към мен. Аз отскочих, изгървах лампата и се свлякох на камъните в безсъзнание.

Дойдох на себе си във фермата на Елертънови. От страшното произшествие в каньона Синия Джон бяха минали два дена. Цялата нощ съм лежал в шахтата, за щастие на сутринта намерили оставената от мен бележка и група фермери хукнали да ме търсят. Намерили ме в безсъзнание и ме отнесли в къщи. Оказало се, че имам леко мозъчно сътресение, лявата ми ръка и две ребра били счупени. От чудноватия звяр нямало и следа. Не намерили дори и петна от кръв, които можеха да свидетелствуват, че куршумът го е улучил.

Освен бедственото ми състояние и следите по калната почва в тунела нищо не потвърждаваше моите разкази.

Сега вече изминаха шест седмици, мога пак да излизам и да се греем на слънчице.

Учените и образованите интелегенти като доктор Джонсън могат да ми се смеят, но местните фермери, хора прости, нито за миг не се усъмниха в правдивостта на разказа ми.

На другия ден, след като съм дошъл в съзнание, край входа на каньона Синия Джон се събрали стотици фермери. Ето какво пише за това «Кастълтънски куриер»:

«Наш кореспондент, а така също някои предприемчиви и смели хора напразно настояваха да им се разреши да се спуснат в шахтата, за да я изследват и да проверят веднъж завинаги разказа на доктор Джеймс Хардкастъл. Местните селяни обаче бяха взели друго решение. Още от сутринта започнаха да затрупват входа на шахтата. Стотици доброволци свличаха огромни камъни и скали по стръмния склон на хълма, докато барикадираха завинаги каньона. Така завърши трагичният епизод.

Впрочем местните жители се разделиха по този въпрос на два лагера. Едни считат, че слабото здраве и може би известни смущения в мозъка вследствие на туберкулозния процес са предизвикали у доктор Хардкастъл странни халюцинации. Според привържениците на тази теория той се е спуснал в шахтата обладан от натрапчивата идея да търси фантастично чудовище, а раняването му обясняват с падане от скала. Противната страна твърди, че легендата за загадъчното чудовище се е родила много преди пристигането на достопочтения мистър Хардкастъл в нашия край. Много фермери смятат, че разказът на доктора и раняването му само потвърждават реалната почва на тая легенда».

Може би от страна на вестника би било по-разумно, преди да напечата тази статия, да изпрати при мен своя кореспондент. Аз — като непосредствен участник в тия събития — навярно бих спомогнал да се избягнат някои недоумения, възникващи неизбежно при обясняването на описаната драма, и с това по-скоро да се дойде до научното признаване на случая.

И тъй, ще се опитам да дам онова единствено вярно тълкуване, което според мен може да изясни случая.

Както се вижда от дневника ми, още преди събитията в каньона Синия Джон аз бях стигнал до мисълта, че в тази част на Англия трябва да има голямо подземно езеро, а може би и море, охранявано от множеството ручей, губещи се сред варовитите скали. А щом има вода, трябва да има растителен и животински свят.

Предполагам, че е възникнал от ония видове флора и фауна, съществували през ранния период от историята на нашата планета, когато връзката между подземния и външния свят е била по-лесно осъществима. Впоследствие тази връзка се е нарушила и животинският свят в подземните дълбочини се е преобразил в съответствие с новите условия.

Може това да е древна пещерна мечка. Много векове надземните и подземните обитатели са били отделени един от друг, но ето образувала се пролука в дълбочините на земната кора която дала възможност на един от обитателите на недрата да излиза през древната римска шахта на повърхността.

Като всички обитатели на подземния свят животното е загубило зрението си, но тази загуба безсъмнено е била компенсирана от природата с нещо друго. Навярно с по-силно обоняние. Животното е могло да намира пътя в пълна тъмнина и да напада овцете, които пасат по склоновете на околните хълмове. Що се отнася до тъмните ноци, които е избирало за нападенията си, то според мен това може да се обясни с извънредно болезненото действие на светлината върху огромните му изпъкнали очи, свикнали с тъмнината. Най-вероятно е ярката светлина от лампата да е спасила и живота ми, когато се озовахме с него един срещу друг.

Такова е моето обяснение на тази загадка на природата. Оставям сами да прецените събраните от мен факти. Ако искате — вярвайте, ако искате — съмнявайте се. Вашето доверие или недоверие вече не може нито да измени изложените от мен факти, нито да оскърби този, чиято задача на тоя свят е изпълнена...“

Така завършва странният разказ на покойния доктор Джеймс Хардкастъл.

Разказът е публикуван в списание „Космос“, брой 2 от 1965 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.